הקדמה

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(2)

לבעלה חולין היא איסלגנו בה הם רי' יוחנן[245] הב

אמר אף לבתחה אסורה. וטעמא דרבה אסיקנן בעלה אמר מחורה לבתחה דאסורה לאכול במתומה רי' יוחנן אמר אף לבתחה אסורה. דרבה אסיקנן בעלה חולין היא חולין לא בעי כונה. ומתני' דתנן פיות שנשבר לתוך אמה המים ונטמאו אם עשה חוץ מן הכלי יוחנן אמרינן ליכא תרוי מכבא דאוקימנא דרבי יוחנן דאמר כרבי יוחנן בן יוסי, ותו אקשינן ליה מדאמר רב יוחנן בן בלוה מסכן דרבי יוחנן דאמר כרבי יוחנן בן יוסי, ותו אקשינן ליה דאמרינן ליכא תרוי מכבא דאוקימנא ד

בהדי חלב טמאה ובשר טמאה בהדי חלב טהורה, לא דברו אלא בחיוב אכילתו ובשולו שאין באלו חיוב כלל לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים, אבל באיסור מראית העין לא דברו. ואין זה בכלל מה ששנינו במשנתינו[250] כלל, דדם של בין השינים מוצצו ואפילו מצות פרוש אין בו, ואפילו הכי שעל הככר גורדו, והא נמי דכותיה היא דמאי שנא, ואם נפל לתוך התבשיל בטיל ואין צריך ששים, וזה נראה לי ברור.

ואולם ראיתי עוד בכתבך דבר שיצאת בו אחר דברי הרמב"ם ז"ל[251], והוא שכתב בבשר האדם שהוא בלאו הבא מכלל עשה שהוא עשה, וממה שאמרו בתורת כהנים[252]. ואינו דההיא דתורת כהנים אסמכתא בעלמא היא והרבה כיוצא בה בתורת כהנים. ותדע לך דכלל גדול אמרו[253] היוצא מן הטמא טמא, וא"כ אף דמי חלבו אסור, ואלו בפרק אעפ"י[254] אמרו דאפילו מצות פרוש אין בו, וא"כ אף בבשר כן, אבל במת אפילו בהנאה אסור, כדילפינן בע"ז[255] שם שם מעגלה ערופה.

עוד ראיתי בכתבך שאמרת וזה לשונך אכן בבשר חיה חשו למראית העין ואסרוהו עם החלב מדברי סופרים, עד כאן. והלשון הזה אינו מחוור דאפילו לפי מה שפוסק דחיה כעוף ושניהם מדברי סופרים, לא משום מראית העין אסרום אלא משום גזרה, כלומר גזרה אלו אטו בשר בהמה. והפרש גדול יש בין מה שאיסורו משום גזרה בין מה שאיסורו משום מראית העין, כי מה שאיסורו משום מראית העין כל שיש בו היכר אינו נאסר כדם דגים שכנסון בזמן שיש בו קשקשים מותר, וכ(א)ן אינו אוסר תערובת, וכן אם הוא במקום מכוסה כדם שעל השנים מוצצו ואוכלו, ואלו בשר עוף בחלב ובשר חיה בחלב ואפילו למ"ד דבשר חיה מדברי סופרים, אסור להעלותן עם הגבינה על השלחן ואוסרין תערובתן ובעו שיעור, ואלו היה לו בשר עוף או חיה בפיו אסור לאכול עמו גבינה, וכ"ש בשר חיה, ויש מן המפרשים דאמרו דאינן נאכלין באפיקורסין[256] משום דמחלף בבשר בהמה דעלמא אלא בשר חיה בחלב, ואפילו למ"ד דאינו מדברי תורה מדברי סופרים אסור כשל תורה משום גזרת בשר בהמה בחלב.

רנח

הובאה בב"י יו"ד סי' מד סו, ב

עוד אמרת מעשת היה בכולית בהמה מליאה מים שמראיהן רע אבל לא היו עבין ועכורין אלא מראיהם ברכומי כמראה הדבש, ויש לדון בזה אחר מה שנקדקו בזה עיה בצלולים ועכורין וסרוחים, ואמרת שעמדת בזה על הספק.

תשובה זה לא שמעתי, דאפשר כל שמראין כרכומי נראה שמיחוי בשר הכוליא הוא שנתערב בהן, וזהו שקראו עכורין דמים עכורין היינו בשנתערבה עפרורית המים בקן כמעין, נרפש, וכאמרם[257] צלולה היתה החכית ונעכרה, וכאן אם לא שנתערבב בו מיחוי הכוליא לא נעכרו, ומים זכים היינו ליחה לבנה כמים. ואעפ"י שיש לדון בדבר להקל, בשל תורה הולכין לחומרא וראוי לחוש ולאסור.

רנט

עוד אמרת בטבילת הכלים ע"י עכו"ם שכתבת אלי בתחילה[258] אם עלתה להם טבילה אם לאו, והשבתי אני שעלתה להם טבילה דחולין נינהו וחולין לא בעי כונה, וכל דלא בעי כונה או שליחות אפילו על ידי עכו"ם מותר, ולא עדיף מנדה שנפלה מן הגשר דמותרת לבעלה מטבילת ידים לחולין[259] ועכשיו חזרת ואמרת שתמהת על ההאיות ושלא ירדת להם, ואני מה אעשה ואתה לא הודעתני מה הוא התמה ומה היא הקושיא שמצאת בהם, ועדיין אני במקומי אני עומד בהיתר ובראיות (דאנא בהא)[260] ולאו תיובתא חזינא ולאו קושיא חזינא, ולולי שאמרת אתה אפילו פקפוק לא חזינא.

ועוד שראיתי שבאת באיסורו מצד דברים המתמיהין, אמרת זה לשונך, אם יש

---

250. שם וכתובות ס, א.
251. פ"ב מאכלות אסורות ה"ג.
252. שמיני פרשתא ב פרק ד.
253. בכורות ה, ב.
254. כתובות שם.
255. כט, ב.
256. חולין קו, ב.
257. ב"ר פ, י.
258. לעיל סי' רנח.
259. חולין לא, א.
260. דכתביגא.

טמאה בשר בהמה טמאה וחלב בהמה טהורה מותר לבשל ומותר בהנאה וכשר העוף בחלב פשוט שם בגמרא ה) לכ"ע מותר מן התורה וכשר מיה לגוגמא לרבי עקיבא ורבי יוסי הגלילי (שם) ופוסק רבינו כרבי עקיבא דאמר מיה ועוף אינם מן התורה וכ"כ הרא"ש (פ"ת פי' נא) שהוא דעת הרי"ף (מב:) וכן פסק ו) הרמב"ם בפ"ט מהלכות מאכלות אסורות (ה"ד) וכן פסק הרשב"א בתורת הבית (האורח והקצר ב"ג ח"ד פד ע"ג) ומהריבן בגמרא (שם קטו. וקד.) לכ"ע היינו דוקא מדאורייתא ז) אבל מדרבנן אסירי וכתב הרמב"ם בפרק הנזכר (שם) אלא אסורים חכמים אלא באכילה אבל לא בבישול והנייה וכבר ידע הרב המגיד מה שקשה על זה ולשון רבינו אינו מבוון שכלל דין בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה ובשר טמאה בחלב טהורה עם דין בשר מיה ועוף בחלב טהורה ונהי דלענין אלא גזרו על בישולם והנייתם הם שוים כדמשמע מפשטא דמתניתין ומדברי הרמב"ם ז"ל מכל מקום מ"מ אינו אלא מדרבנן לא אלא לאיה ועוף בחלב טהורה דאינו בשר טהורה בחלב טמאה ובשר טמאה בחלב טהורה לא אמרו אלא בבשר מיה ועוף בחלב טהורה וגם לא היה להם ענין לאסרו מדבריהם אמר שבבר הוא אסור ונומד מן התורה משום בשר טמא או משום חלב טמא וכך ה"ל לכתוב אבל בשר טהורה בחלב טמא או בשר טמאה בחלב טהורה אלא בשר טמאה בחלב טהורה ובשר מיה ועוף אפילו בחלב טהורה ובבישול והנאה ואכילה מותרים בבישול והנאה ובשר מיה ועוף אפילו בחלב טהורה מותר בבישול והנאה ואף באכילה אינו אסור אלא מדרבנן:

כתב הרשב"א בתשובה (ס"ג סי' רנו) מסתברא שאסור לבשל בשר בחלב אשה מפני מראית העין ואם נפל לתוך המבשל בטל ואין צריך שיעור (ב) וזה נ"ל ברור:

ומ"ש ואינו נוהג אלא בטהורה וכו'. כתב בית יוסף ולשון רבינו אינו מבוון לכלל דין בשר בהמה טהורה בחלב טמאה ובשר טמאה בחלב טהורה עם דין בשר מיה ועוף בחלב טהורה הם לענין דלא גזרו על בישולם והנאתם מכל מקום מ"מ אינו אלא מדרבנן לא אלא לאיה ועוף בחלב טהורה דמותר באכילה מן התורה וגזרו עליו איסור אכילה אבל בשר טהורה בחלב טמאה אי נמי בשר טמאה בחלב טהורה כבר אסור באכילה מן התורה לא הוצרכו לגזור עליו ולפע"ד דמלבון הוא דסבירא ליה לרבינו דכולה מתליתין דסוף פרק כל הבשר פלוגתא דתנא קמא ורבי עקיבא ורבי יוסי הגלילי בדאורייתא היא אבל כולהו תנאי מודו דאף בבשר טמאה וחלב טמאה אית בה משום איסור אכילה מן התורה נפקא מינה לענין חמיכה עצמה עצמית נגלה דקיימא לן כרבינו אסרים (טור סי' צב דף קמו) דלא אמרינן נעשה נבילה אלא בבשר בחלב אי נמי אפילו לרבינו אם דבבל אחר איסורין נמי אמרינן נעשה נבילה נפקא מינה לענין חמיכה הרלוויה להתכבד דאפסק הרמב"ם בפי"ו מהלכות מאכלות אסורות (ה"ו) דאף חמיכה אמינה אסורה אלא מדרבנן אינה נבלה אם היא רלויה להתכבד והמילו בית יוסף בסימן ק"ל (קצא: ד"ה כתב הרמב"ם) לפ"ז חמיכת בשר טהורה שנתבשלה בחלב טמאה והיא חמיכה הרלויה להתכבד אי נמי גבינה משונה שקיבלה טעם מבשר טמאה אפילו בחלף אינו בטל אבל אם לא היה שם איסור בשר בחלב מדרבנן לא אמרינן בשאר איסורין נעשה נבילה וכן אין לו דין חמיכה הרלויה להתכבד מאחר דאין איסורו חמורה ומה שמינה הכי לשונו בשלחן ערוך לפי דעתו דלא גזרו איסור בשר בחלב אבשר טמאה וחלב טמא דלפ"ז נמשך דלא אמרינן בהו חמיכה נעשה נבילה וכן אין לו דין חמיכה הרלויה להתכבד אינו נכון ודוק:

[קונטרס אחרון] **אבל בשר טהורה בחלב בהמה טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה ובשר חיה ועוף וכו'.** כך היא נוסחת כל ספרי רבינו ומה שהקשה בית יוסף על זה שהמחבר בעוד טעם בתיבורי ומהכו"ך (פתשה אות ד ודרישה אות ב) כדי להגיל מקושיית בית יוסף הגיה והוסיף מיבת לא וכל"ל או בשר טמאה בחלב טהורה לא ובשר מיה ועוף. גם בתב לישב גוסחת רבינו בדרך שכתבתי עיין שם [עוד כאן]:

ב **ומ"ש ומותר בבישול ובהנאה.** משמע דסבירא ליה דאין בו איסור כל עיקר ואפילו מדרבנן ברי וכ"כ הרב המגיד פ"ט מהלכות מאכלות אסורות (ה"ד) ויש לתמוה אמאי לתו פשטא דסוגיא ריש פרק כ"ה דתנן כל הבשר אסור לבשל בחלב וחגבים וקאמר עלה (קד.) כשאן דלא כרבי עקיבא דאי רבי עקיבא האמר מיה ועוף אינו מן התורה ותירץ רב אשי הכי קאמר כל הבשר אסור לבשל בחלב מהן מדברי תורה ומהן מדברי סופרים מון מבשר דגים וחגבים שאינן לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים אלמא דמיה ועוף לרבי עקיבא אסור לבשל מדברי סופרים ודוחק לומר דהאי לבשל לאכול הוא ולישנא דקרא נקט כמו שפירש הרב המגיד דהא קרא אין לאכילה בין לבישול קאמר אבל אין לפרש דלאכול קאמר ולא בישול וז"ל הרשב"א בחידושיו ריש פרק [כל הבשר] כל הבשר אסור לבשל בחלב לבשל ליישנא דקרא נקט דכתיב לא תבשל גדי ואסור לאכול קאמר עכ"ל מ"כ לפ"ז לאוקימתא דרב אשי נמי הכי קאמר דאסור לבשל ואסור לאכול מהן מדברי תורה ומהן מדברי סופרים מון מבשר דגים וכו' והשתא מוכח להדיא דלרבי

דרכי משה

ג(ב) וצ"ע דהרי אפילו בחלב בהמה טמאה מותר לבשל ואפילו בשר חיה ועוף בחלב טהורה הואיל ואינו אלא מדרבנן כל שכן בחלב אשה ולית ביה משום מראית עין בבישול מידי דהוה אחלב בהמה טמאה וצ"ע ועיין לעיל סוף סימן ס"ו מ"ש מזו (אות ט):

פרישה

(ד) **אבל בשר טהורה בחלב בהמה טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה לא.** כן לדין לגרום וכן הגיה מורי ורבי (בשלמו על הטור) מילת לא ור"ל לא למותר בבישול והנאה ואין עניין כאן לאסור באכילה משום בשר בחלב כיון שבבר אסור ועומד מן התורה משום בשר טמא ואין איסור על איסור מל על מיסור ועיין לריסה: (ה) **ובשר חיה ועוף אפילו בחלב טהורה אינו אלא מדרבנן.** פירוש באכילה (אבל המוספות מופסין עיקר דבשר מיה ועוף בחלב לפוריימתא עיין בשערים רש"ל (מבוצת פי' פס פ"ק ה, ופיין יש"ש פכ"ה פי' ק) דפלוגתא רבי עקיבא ורבי יוסי הגלילי הוא דרבי יוסי סבר ד*) דאוריימתא. עד כאן הגיה) וז"ל הרמב"ם פרק ע' מהלכות מאכלות אסורות (ה"ד) ואסור באכילה מדברי סופרים כדי שלא ח) יפשטו העם ויבואו לידי איסור אכילה של תורה שהרי אין משמע בבשר בחלב גדי בחלב ממש ואי מתיר מיה ועוף יבואו לאכול גם בשר בהמה בחלב ע"כ:

דרישה

(ב) **אבל בשר טהורה בחלב בהמה טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה לא.** כצ"ל וכמ"ש בפרישה דהי אפשר לכלול הכל בבבא אחת עם בשר חיה ועוף דא"כ מהו שאמר אינו אלא מדרבנן דהא דמסיק דמותר לבשל ובהנאה אפילו לכתחלה ובאכילה אסור מדבריהם ואילו בשר טמאה עם חלב טהורה אסורה מן התורה משום טמאה ואפשר ליישב בהוחק דאיסור בשר בחלב דרבנן קאי נמי אחלב טמאה עם בשר טהורה או איפכא ונפקא מינה אליבא דעת רבי אפרים והרא"ש ורבינו דסבירא להו כוותיה דלא אמרינן חתיכה נעשית נבלה כי אם בבשר בחלב אבל בשאר איסורין החתיכה עצמה שנאסרה חוזרת להיתר לאחר שנסחט האיסור שבן בששים כנגדו כמ"ש רבינו בסימן צ"ב ובסימן ק"ו וא"כ יש נפקא מינה הכא דאם אחר שנתבשל בשר זה בחלב טמאה נתערב בקדרה אחרת ונסחט החלב ממנו דאז החתיכה עצמה מותרת וכן בחלב אם נתערב בשאר תבשילין ונתבטל האיסור שבה בששים כולה מותר משא"כ אי הוה נאסרת תחלה בדין בשר בחלב הוי בעינן ששים נגד כולה והיא עצמה עומדת באיסורה לעולם אלא שעדיין קשה שלא מצינו זה בשום מקום שבשר או חלב טמאה יש בו איסור בשר בחלב דרבנן ושנעשה נבלה מדרבנן:

הגהות והערות

ה) עיין בתוספות חולין קיג ע"א דלרבנן אסור מן התורה ועיין בר"ש סימן נא ובהגהות הב"ח שם, ובערך השלחן הספרדי מגיה "דלר"ע": ו) עיין כנסת הגדולה בהגהות בית יוסף אות ג מ"ש בשיטת הרמב"ם לגבי חיה: ז) עיין ספר האורח מש"ר שמקשה הא לרי יוסי הגלילי מותר אף מדרבנן, ובספר ערך השלחן הספרדי מגיה דלר"ע: ז*) פירוש בבשר חיה סובר רבי יוסי דאסור מן התורה, אבל במבונות ועטרת שלמה שעל שערי דורא (שהוא השערים דרש"ל) לא מצאתי לשון זה רק דעת מהרש"ל להחמיר כדעת התוספות דבשר חיה ועוף אסורין מן התורה והיא שיטת תנא קמא דרבי עקיבא דאילו לרבי יוסי הגלילי בשר עוף מותר לגמרי: ח) כ"ה הנוסח ברוב דפוסי הרמב"ם וכתה"י כמ"ש בילקוט שינויי נוסחאות שברמב"ם הוצאת פרנקל (ובדפוסי פרישה נשתבשה התיבה מעט וכתוב יפשיטו) ובקצת דפוסי רמב"ם הנוסח יפשעו:

לתוך, או בחתם ליתתל הגעלה, ניינו מגשם רשיע כ"כ מכמים מכקרעה בחתן (קיט ע"א) הלב קורעה ומוציא את דמו, ולא סגי בקרעה אבל מאחר שקרעה, מעיל הוא כב כשאר בשר, פי' אע"פ שכבר קרעה, דרך שעיינה לא מכפים ולא מחתך, וכיון שחתכו ומלחו הרי בחתן (קיט ע"א) הלב קורעה ומוציא את דמו, ולא סגי בקרעה אבל מאחר שקרעה, מעיל הוא כב כשאר בשר, פי' אע"פ שכבר קרעה, דרך שעיינה לא מכפים ולא מחתך, וכיון שחתכו ומלחו הרי לב כדי שיצא הדם שבבשר הלב דרך החתך, שאינו פולט לב עוד ל"ש מדורא (שיר שם) דל"ל ומה שהגו לחתוך עדלה וכ' עוד ל"ש מדורא אע"פ אם לא שהיק בה, יגם כמו בדי כבר בנגד החתיכה שכפשטיה"א אם לא דמא, משום דשיע כ"ו, אלא וכן גבי לב לא בעינן ס' דוא רש"י כתב לקמן בתשובה (ש"ד שם) ולא בעינן ס' אלא הלב, אין הפירוש דגבי לב בעינן ס' כנגד הלב, כמו גבי כבד, החתיכות, אלא בטל סס', ומ"ש ואם לאו הכל אסור, וכן כך פירש ר"ב אמנם אין אנו נוהגים כן, כי אם כמ"ש רש"י בתשובתו, שפירש, יבכד שבטל סס', דאסור הכל עכ"ל, והוה מ"ש אמנם אין אנו נוהגין הוא דבק בחתיכה, יבטל סס', ואם לאו אסור, ובן הלב עכ"ל, מן החתיכות, ואם לשם) בשאר רוטב, החתיכות, הראל יותר יהיה לו כח לאסר מן אם ע"י רוטב, החתיכות, הראיל האיסור הבלוע שם אינו יכול ליבל שאר החתיכות, ראשונה שנעשית נבלה אינה אוסרת (במקום אחר) [ממקום אחר] אינו הולך מהחתיכה לחתיכה, כי הדבר שאוסר אותה אך כשמחתכין השמנונית לחתיכות קטנות אכל שאר החתיכות מותרים, לפי שהאיסור הבלוע בחתיכות אינו אוסרו, לא אמרינן שהלב דבק בה, אם אם אין בו בו תמלו, ראיין אותה החתיכה נוגעת הנחתיכות הן אם אין בו ס' לבטל הלב, היא אסורה,

פסק, כתב שאר עם לעשלב מוהר לעשלו, ומלחו בחתן, יראיו, ולא אמרינן, לא אמרינן שמנונית, יש בם בטל בחתיכה ואפילו אם אינו רבוק

גא לי' ר"ל וכבר שמצא בפשטיד"א אם אינו רבוק בחתיכה, ראיסור קאמר, דנשתיין בחתיכה, ולא אמרינן משום הכל מותר, דנשתיין בחתיכה אין אמרינן שהוא, אבל מלאו בחיצים הוי כחתיכה, ונוגעת בחתיכה, ולא רשיין בנף העוף שנצלה בו הכבד, הוי כחתיכה, ונמצית בגילה, שם מצאתי בגדי, ור"ל, והא שבלע כמו שם, בגילו והמקום הכבד בקרוב, ואו"ב כמשנה ס' לבלוע יותר במחילה משאר, ולא גרע מחתיכה שמחתיכין מיד הבשול יגרום שאר"ב יפלטו ממנו האיסור, אבל מ"מ קרוב הבשול יגרום שאר"ב יפלטו ממנו האיסור, זה אינו בודאי חום הנגנים הוי כבישול, ולא יועיל הקרירה, שם בודאי חום הכל מותר, דנשתיין בחתיכה אין אמרינן, אלא בשפר הוא כאחת, הוי כמו נצלה בתנור היכא דנצלה בשפוד הוא דשייך מעמא דקרוב, אבל נצלה בתנור חשוב כדבוק, כאחד מן החתיכות, ינשאר אבל מאחר שקלוש, מעיל מבפנים מכפנים בקרעה דמו, ולא סגי בקרעה אבל מאחר שקלוש, מעיל הוא כב כשאר בשר, פי' אע"פ שכבר קרעה, דרך שעיינה לא מכפים ולא מחתך, וכיון שחתכו ומלחו הרי לב כדי שיצא הדם שבבשר הלב דרך החתך, שאינו פולט לב עוד ל"ש מדורא (שיר שם) דל"ל ומה שהגו לחתוך עדלה וכ' עוד ל"ש מדורא אע"פ אם לא שהיק בה, יגם כמו בדי כבר בנגד החתיכה שכפשטיה"א אם לא דמא, משום דשיע כ"ו, אלא וכן גבי לב לא בעינן ס' דוא רש"י כתב לקמן בתשובה (ש"ד שם) ולא בעינן ס' אלא הלב, אין הפירוש דגבי לב בעינן ס' כנגד הלב, כמו גבי כבד, החתיכות, אלא בטל סס', ומ"ש ואם לאו הכל אסור, וכן כך פירש ר"ב אמנם אין אנו נוהגים כן, כי אם כמ"ש רש"י בתשובתו, שפירש, יבכד שבטל סס', דאסור הכל עכ"ל, והוה מ"ש אמנם אין אנו נוהגין הוא דבק בחתיכה, יבטל סס', ואם לאו אסור, ובן הלב עכ"ל, מן החתיכות, ואם לשם) בשאר רוטב, הראיל האיסור הבלוע שם אינו יכול ליבל שאר החתיכות, ראשונה שנעשית נבלה אינה אוסרת (במקום אחר) [ממקום אחר] אינו הולך מהחתיכה לחתיכה, כי הדבר שאוסר אותה אך כשמחתכין השמנונית לחתיכות קטנות אכל שאר החתיכות מותרים, לפי שהאיסור הבלוע בחתיכות אינו אוסרו, לא אמרינן שהלב דבק בה, אם אם אין בו בו תמלו, ראיין אותה החתיכה נוגעת הנחתיכות הן אם אין בו ס' לבטל הלב, היא אסורה,

פסק, כתב שאר עם לעשלב מוהר לעשלו, ומלחו בחתן, יראיו, ולא אמרינן, לא אמרינן שמנונית, יש בם בטל בחתיכה ואפילו אם אינו רבוק

גא לי' ר"ל וכבר שמצא בפשטיד"א אם אינו רבוק בחתיכה, ראיסור קאמר, דנשתיין בחתיכה, ולא אמרינן משום הכל מותר, דנשתיין בחתיכה אין אמרינן שהוא, אבל מלאו בחיצים הוי כחתיכה, ונוגעת בחתיכה, ולא רשיין בנף העוף שנצלה בו הכבד, הוי כחתיכה, ונמצית בגילה, שם מצאתי בגדי, ור"ל, והא שבלע כמו שם, בגילו והמקום הכבד בקרוב, ואו"ב כמשנה ס' לבלוע יותר במחילה משאר, ולא גרע מחתיכה שמחתיכין מיד הבשול יגרום שאר"ב יפלטו ממנו האיסור, אבל מ"מ קרוב הבשול יגרום שאר"ב יפלטו ממנו האיסור, זה אינו בודאי חום הנגנים הוי כבישול, ולא יועיל הקרירה, שם בודאי חום הכל מותר, דנשתיין בחתיכה אין אמרינן, אלא בשפר הוא כאחת, הוי כמו נצלה בתנור היכא דנצלה בשפוד הוא דשייך מעמא דקרוב, אבל נצלה בתנור חשוב כדבוק, כאחד מן החתיכות, ינשאר אבל מאחר שקלוש, מעיל

מאיסור קאמר, דנשתיין בחתיכה, ולא אמרינן משום הכל מותר, דנשתיין בחתיכה אין אמרינן שהוא, אבל מלאו בחיצים הוי כחתיכה, ונוגעת בחתיכה, ולא רשיין בנף העוף שנצלה בו הכבד, הוי כחתיכה, ונמצית בגילה, שם מצאתי בגדי, ור"ל, והא שבלע כמו שם, בגילו והמקום הכבד בקרוב, ואו"ב כמשנה ס' לבלוע יותר במחילה משאר, ולא גרע מחתיכה שמחתיכין מיד הבשול יגרום שאר"ב יפלטו ממנו האיסור, אבל מ"מ קרוב הבשול יגרום שאר"ב יפלטו ממנו האיסור, זה אינו בודאי חום הנגנים הוי כבישול, ולא יועיל הקרירה, שם בודאי חום הכל מותר, דנשתיין בחתיכה אין אמרינן, אלא בשפר הוא כאחת, הוי כמו נצלה בתנור היכא דנצלה בשפוד הוא דשייך מעמא דקרוב, אבל נצלה בתנור חשוב כדבוק, כאחד מן החתיכות, ינשאר אבל מאחר שקלוש, מעיל

ואין לנו הכרע לא מן החלמוד ולא מן הגאונים לגזירה זו:

שעמדו בו איסור, מאחר שקרעה, אלא שהוא רחוק עצמו שנתגיר בו איסור, מאחר שקרעה, ואיכא איסור, ובארצות הללו לא משמע ירבשלו בלא קריעה, אלא שהוא שלא לבשל עם בשר, ומשום גזירה שמא כמבחוץ, צר מכל שיהא פתח נגד בלבו ובארבו, עד

גב ר"ל בסמן ק"א:

בשר עוף שיי כי' הגליל (מ"ש ע"ב) בחלב, ולקמן ולעניין לקמן הבשר גבי בשר עוף, מפי שלא ידמו לומר שאסור, אם לא שעמדו בו קלופן בחתיכן, לזיכיא, ראיכא לאמרינן שרגילין לאכל בחלב, יבגד בחתיכה, ינגד בה קשקשים מן הדג, ינגד בה קשקשים פירש, ינגד בה קשקשים מן הדג, ינגד בה קשקשים בחתיכן, לזיכיא, ראיכא לאמרינן שרגילין לאכל בחלב, יבגד בחתיכה

להדיא בתוספתא (מרומות פ"ע ה"ה) הביאוה התוס' (קד:) בד"ה גיעולי בילים ואיכא למידק אמאי פירש רש"י וכן רבינו בילים מוזרות שאינן של זכר וכו' אפילו הם של זכר נמי שריין אי לא נמצא בהם דם וכן פירש הר"ן (כב ד"ה תנו) ז"ל דלא שביתא בילים מוזרות שהם של זכר בלתי קורבו דם ורש"י מילתא דשביתא נקט בפירושו:

ט ודם דגים וכו'. בכריתות פרק דם שחיטה מימרא דרב ומסקנא דגמרא הביאו הרי"ף והרא"ש פרק כל הבשר אפיקתא הלב קורבו וכו' והרמב"ם בפ"ו מהמ"א כתב בשתים דם דגים וחגבים טהורין מותר לאכלו ואפילו בשרו בכלי ושתהו מותר ולא כתב דאינו מותר אא"כ יש שם קשקשים אפשר דס"ל להרמב"ם דההוא שיטוא אינו אלא לדמות הקושיא דלא קשיא אדרב מיהו אגן לא קיי"ל כרב אלא כשאינו דבריתא דס דגים ודם חגבים מותר ואפילו לכתחלה דמשמע אפילו אין שם קשקשים דאם יש שם קשקשים מאי רבותא דקתני אפילו לכתחלה והרב המגיד נדחק ליישב בדרך אחר ומה שכתבתי הוא דרכו של הרמב"ם בהרבה מקומות בפוסק בסתמא דתמיתין ודבריתא ומשיטוא לא סתכינן דשיטוא אינו אלא לדמות הקושיא אפילו בדרך רחוק ודחוק דוק ותשכח. מיהו אגן קיי"ל כהרי"ף והרא"ש והרמב"ד והרשב"א והר"ן דכולהו ס"ל דהך שיטוא אליבא דרב הלכתא הוא: ומהר"ש"ל (יש"ש פכ"ה סי' נב) למד מכאן דאסור לאכול בשר עוף בחלב שעושין משקדים אלא א"כ הניחו מן השקדים אצלו משום מראית העין ומהר"ם איסרלש דמה ואמר דשאני דס שהוא איסור כרת משא"כ באיסור בשר עוף בחלב דאינו אלא דרבנן וכן המנהג פשוט להתירו עכ"ל וכ"כ בתורת חטאת סוף כלל ס"ב (דין ח) ולקמן סימן פ"ז בש"ע ס"ג ולי נראה דברי מהרש"ל עיקר דאף באיסור דרבנן חיישינן למראית העין בפרהסיא אלא (דאף בגיעגע) משום שיקון עד שלשה ימים מותרות מכאן ואילך אסורות עכ"ל ואין לדבר זה שורש בגמרא וגם לא ראיתי לשום פוסק שכתב כן אדרבה רש"י כתב שאע"פ שישנה עליהן התרנגולת ימים רבים מותרות:

ח כתבו הגהות מיימוני בפ"ג מהמ"א (אות נ) דמן הסתם שמכינן על רוב בילים שאין בהן דם ומשום הכי מעשים בכל יום שאנו אוכלים בילים בלויות אף על פי שאינן יכולות ליבדק ומה שרוצים לבדקן בשרוצים לטגנן או לעשות מהן תבשיל מומרא בעלמא הוא (ח) וכן כתב הרשב"א בחידושיו פרק אלו טרפות (קד. ד"ה ועכשיו) וגם התוספות (שם ד"ה שיעמין) והרא"ש (פי' אות) כתבו שם דמעשים בכל יום שאנו אוכלים בילים מגולגלות אע"פ שאינן יכולות ליבדק וכתבו רבינו בסימן פ"ו (קלו:) דין בילה שיש בה אפרוח או שם שנתבשלה עם בילים המותרות או עם תבשיל של היתר כתב ג"כ רבינו בסימן פ"ו (שם ע"א):

ט ודם דגים אע"פ שהוא מותר אם קבצו בכלי אסור וכו'. בכריתות פרק דם שחיטה (כא:) אמר רב דם דגים שבשלו אסור מיתיבי דם דגים ומותר לכתחלה ההוא בשלא בשלו מי אסור ואתיא דם שעל גבי בכר גורלו וכו' אלא כי תניא ההיא מתניתא דאית ביה קשקשים כי קאמר רב אסור דלית ביה קשקשים. ופירש רש"י שבשלו בכלי. אסור דמיתלף בדם בהמה והרוצה לומר מותר לאכול דם: דאית ביה. בדם קשקשים מותר לכתחלה דלא אתי לאיתלופי בדם בהמה חיה ועוף. וכן כתב הר"ן בפרק כל הבשר (נט. ד"ה דם) וכן פסק הרשב"א (תורה"ק ס"ג ס"ה פט.) אבל הרמב"ם כתב בפ"ו מהלכות מאכלות אסורות (ה"א) דם דגים וחגבים טהורים מותר לאכלו ואפילו בשלו ושתהו מותר וזה תימה שרואה שפסק דלא כרב וכיון דבגמרא מוקמינן דליבא אגן דפליג עליה משמע ודאי דהלכתא כוותיה וכבר השיגו הראב"ד והרב המגיד (שם ד"ה אבל) כתב דאפשר לומר שהרמב"ם סובר דהא דקאמר ההיא מתניתא דאית ביה קשקשים וכו' הכי פירושו ההוא מתניתא בדגים טהורים דאית בהו קשקשים ודרב בדגים טמאים דלית בהו קשקשים ואע"פ שאין בו חיוב דם אסור הוא והרי הוא כחלב בהמה טמאה ואין נוקין עליו ובאמת שאין הלשון נאות לזה דהוה ליה למימר מתניתא בטהורים ודרב בטמאים עכ"ל:

דרכי משה

(ח) וכן כתב באיסור והיתר הארוך (כלל מב דין ד) דלכתחלה נוהגין לבדקן ביום אבל בלילה או בדיעבד אין לחוש עכ"ל:

פרישה

(עו) **מותרות לאכלן וזורק הדם.** פירוש אפילו נמצא על קשר חלמון שלא דהוחיל שאינם מוכר אין סופן להתרקם וז"ל הגמרא פרק א"ט דף ס"ד ע"ב תנו רבנן גיעולי בילים מותרות בילים מוזרות נפש היפה תאכלם נמצא עליה קורבו דם זורק את הדם ואוכל את השאר א"ר ירמיה והוא שנמצא על הקשר כו' מאי דוחקאי לא שנו אלא שנמצא על חלבון שלא אבל נמצא על חלמון שלא אפילו בילה אסורה והנה מהגמרא מוכח דמ"ש בפיפא נמצא עליה קורבו דם לא קאי אבילים דשפיפא מתרעא ולא מזכר דא"כ אפילו נמצא בחלמון לא הוה כל הבילה אסורה אלא דיני בילים נקט הבריתא ואזיל דין גיעולי בילים מוזרות ודין אם נמצא בהן דם רבינו כתב לפני זה דין בילה שנמצא עליה דם שאנו מחמירין כו' וכאן בא ללמדנו דין בילים מוזרות דמותר לאכלן ואגב אשמועינן דאפילו במוזרות דשפיפא מתרעא דבודאי לא בא הדם מהזכר אפ"ה צריך לזרוק הדם הנמצא בה אבל לענין בילה עצמה לא הוצרך לכתוב דשפיפא מתרעא דאפילו לא שפיפא מתרעא נמי אלא בילים מזכר ועשו מוזרות אא"כ כתב הר"ן דמותר לאכלן ודייק לה דכמו דדין גיעול ודין נמצא עליה דם קאי נמי אבילה הבאה מזכר כן נמי דין בילה מוזרת בכל ענין מותר אלא לרבותא דזורק הדם נקט רבינו בשפיפא מתרעא וק"ל ועיין דרישה:

דרישה

(ה) **מותרות לאכלן וזורק הדם.** הטעם כתבתי בפרישה וכתב הרשב"א מ"מ אין ללמוד מכאן היתר לביצה בת יומא שנמצא בה דם דכיון שהיא ראויה לגדל אפרוח לא פלוג רבנן וכן המנהג שלא לחלק בין בת יומא לשאינה בת יומא: (ו) **ודם דגים כו' אם ניכר שהוא מדגים כגון שיש בו קשקשים מותר.** וא"ת גבי דם שנמצא על קשר חלבון ולא נתפשט חוצה לו או בשאר מקום בחלבון שלא על הקשר אמאי אמרינן דיזרוק הדם ולא אמרינן שהביצה מוכחת עליו שדם ביצה הוא ולישתרי כיון שאינו מרוקם האפרוח ממנו תירץ רשב"א (תורה"א וקצר ביג ש"ה פט.) דכיון שמצינו בביצה דם שאסור מן התורה החמירו על כל דם שבה והרב המגיד תירץ דאף להרמב"ם ושאר המפרשים שסוברים שאינו אסור דם [ביצה] אלא מדרבנן כיון שזו הביצה מעוף שדמו אסור מן התורה גזרו אף בדם ביצה. ומכאן ראיה קצת דלמ"ד שאין דם הביצה אסור אלא מדרבנן אפילו בהתחיל להתרקם נמי אינו אסור אלא מדרבנן דאי מן התורה אסור בהתחיל להתרקם ל"ל להרב המגיד לתלות הטעם הואיל ודם העוף אסור מן התורה גזרו על דם ביצה לימא הואיל ובהתחיל להתרקם אסור מן התורה גזרו גם על לא התחיל להתרקם אלא ודאי אף בהתחיל להתרקם אינו אסור אלא דרבנן (ועיין לעיל סק"ב ד"ה ודם ביצים אם ידוע שאינו מרוקם האפרוח כו'):

(9)

ר"ל אמר אמר ר"ל אמר ר"ל אמר אמר ר"ל אמר אמר ר"ל אמר

הלכות שחיטה פ"ט

[ב] הרי שהיה מהלך בדרך ומצא בהמה שחוטה ואינה מפרכסת ואינה מגוללת ואינה מדדה ואינה מרעדת ואינה מגביהה רגליה ואינה מגביהה ראשה ואינה מגביהה אזניה ואינה מגביהה זנבה ואינה מגביהה עינה ואינה מגביהה פיה ואינה מגביהה אפה ואינה מגביהה שפתיה ואינה מגביהה לשונה ואינה מגביהה שיניה ואינה מגביהה גבה ואינה מגביהה כרעיה ואינה מגביהה ירכה ואינה מגביהה בטנה ואינה מגביהה חוטמה ואינה מגביהה עורה ואינה מגביהה בשרה ואינה מגביהה דמה ואינה מגביהה נפשה הרי זו נבלה ואינה מטמאה אדם ואינה מטמאה בגדים ואינה מטמאה כלים ואינה מטמאה אוכלין ואינה מטמאה משקין ואינה מטמאה מדרס ואינה מטמאה אהל ואינה מטמאה מת ואינה מטמאה מקוה ואינה מטמאה מעין ואינה מטמאה מים ואינה מטמאה מלח ואינה מטמאה אבן ואינה מטמאה עפר ואינה מטמאה אור ואינה מטמאה אויר ואינה מטמאה אש ואינה מטמאה רוח ואינה מטמאה מים

[ד] ונראה לפי זה דבר שבין בי״ד לפי דעת מרבי מתנה דבר מסוים לפי מעמדו וכן מעמדו ומתנה מסוים לפי מעמדו ומתנה מסוים לפי מעמדו ומתנה מסוים לפי

הלכות מכירה

(ד) אבל אם אינו מוכר לו אלא מקצת הבית, אינו רשאי לבנות בעליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(ה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(ו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(ז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(ח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(ט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(י) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(יא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(יב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(יג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(יד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(טו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(טז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(יז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(יח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(יט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(כ) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(כא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(כב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(כג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(כד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(כה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(כו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(כז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(כח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(כט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(ל) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(לא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(לב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(לג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(לד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(לה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(לו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(לז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(לח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(לט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(מ) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(מא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(מב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(מג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(מד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(מה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(מו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(מז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(מח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(מט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(נ) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(נא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(נב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(נג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(נד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(נה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(נו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(נז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(נח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(נט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(ס) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(סא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(סב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(סג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(סד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(סה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(סו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(סז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(סח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(סט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(ע) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(עא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(עב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(עג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(עד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(עה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(עו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(עז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(עח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(עט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(פ) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(פא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(פב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(פג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(פד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(פה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(פו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(פז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(פח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(פט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(צ) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(צא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(צב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(צג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(צד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(צה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(צו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(צז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(צח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(צט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(ק) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קי) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קיא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קיב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קיג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קיד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קטו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קטז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קיז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קיח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קיט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קכ) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קכא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קכב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קכג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קכד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קכה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קכו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קכז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קכח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קכט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קל) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קלא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קלב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קלג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קלד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קלה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קלו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קלז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קלח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קלט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קמ) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קמא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קמב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קמג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קמד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קמה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קמו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קמז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קמח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קמט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קנ) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קנא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קנב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קנג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קנד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קנה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קנו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קנז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קנח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קנט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קס) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קסא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קסב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קסג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קסד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קסה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קסו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קסז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קסח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קסט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קע) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קעא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קעב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קעג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קעד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קעה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קעו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קעז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קעח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קעט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קפ) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קפא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קפב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קפג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קפד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קפה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קפו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קפז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קפח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קפט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קצ) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קצא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קצב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קצג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קצד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קצה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קצו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קצז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קצח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(קצט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(רא) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(רב) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(רג) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(רד) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(רה) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(רו) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(רז) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(רח) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

(רט) אם מכר לו בית, אינו רשאי לבנות בו עליה אלא אם כן מוכר לו כל הבית.

**(ר

בשני מינין . פי' בקצורים שהיכין כחלבה כמוכן ותפרין ביניה ובמוהה לקרוסים ואין גלגלה ולא שיך משום הכי המקרי מי מיכס. אלא כלהה משום דאוקמה לגבי ואין חיבה לא כשני מינין כלומר מ"מ לא הקון (פסח דף כ"ו). אמר רבי אמתן המרכיבים שני פסולי המוקדשין שלקה ר"ו לתיעשין מי קלמר המוכנין שלי פסולי המוקדשין לוקה עוף אחד כולו ועמלו הכשר. כי נופים פיגום אמתלא הכשר לכי ואל ובכיי מיעבר ר"מ כל אחד כי כל פסולי המוקדשין (בכורות נ"ב) אלא נמי ואלו כמיני מר לגרמיי יאמר לרבי לו בשעיל ואל"ם בקצוריה אמר אחד מהפסים הכשר. כי לוקה אחד מהם הכשר. אמר לו אמר לו אמר לו

בלבד

ליל

בלילה

ליל

בלילה

ליל

בלילה

הם הרגו אלוהים

הם הרגו אלוהים

הם הרגו אלוהים

##

אכל על בליעות דבב"ח אין קפידא כלל [ועיין בדברינו לקמן סי' קס"ז אות א'].

ובביאור סברת האוסרים לבשל שנית בב"ח שנתבשלו יחד, צ"ל דס"ל דאיסור בישול בב"ח מהותו "מעשה בישול בו"ח של הגברא", דלא גרימת שינוי בחפצא של הבו"ח בערבובם ע"י הבישול.

סימן לו

מראית עין באכילת נקניק פרווה עם גבינה

פ"ו ס"ג בהג"ה:
"ונהגו לעשות חלב משקדים ומניחים בה בשר עוף הואיל ואינו רק מדרבנן, אבל בשר בהמה יש להניח אצל החלב שקדים משום מראית העין".

כתב הט"ז סק"ה דבבישול בשר עוף בחלב איכא משום מראית עין, דודאי מצינו לפעמים שנחתך בענין דלא מינכר בין בשר עוף לבשר בהמה. והקשה הפלתי סק"ח איך היו אוכלין במקומו של ר' יוסי הגלילי בשר עוף בחלב, ולא חששו למראית עין שיסברו שזה בשר בהמה בחלב. ותירץ דדווקא גבי דם דגים דאין זה שכיח לכנוס בכלי חיישינן שהרואה יתלה בדם בהמה ועוף ולא בדם דגים, וכן גבי חלב אשה שלא שכיח שיכנוס כ"כ הרבה חלב אשה בכדי לבשל בו חיישינן שהרואה יתלה בחלב בהמה, משא"כ במקומו של ר"י הגלילי שכיח היה בשר עוף כמו בשר בהמה ומהיכי תיתי שיחשדוהו שעושה איסור, עכת"ד.

ובס' בדי השלחן פ"ז ס"ג בביאורים ד"ה שקדים, הקשה על הפלתי מהא דאסר הרמ"א לבשל בשר בחלב שקדים אף דהיה דבר נפוץ כדכתב הרמ"א "ונהגו לעשות חלב משקדים", וכדכתב הט"ז "ואף כי דברי הרמ"א נכונים וכבר נתפשט המנהג כן" ובכל זאת הצריך הרמ"א הכירא מפני מ"ע [והפלתי שם אכן כתב ע"פ דבריו הנ"ל להקל גם בחלב שקדים כיון ששכיח, אבל הרמ"א לא ס"ל כן]. ועפ"ז כתב בבדה"ש שם להחמיר לא למרוח מרגרינה פרווה ע"ג בשר מחשש מ"ע. אלא דאכתי קשה מ"ש חלב שקדים שהחמיר הרמ"א מבשר עוף בחלב שהקילו במקומו של ר' יוסי הגלילי.

והנראה בזה דרק היכא דהתליה להיתר רחוקה קצת חששו למראית עין, ולא היכא דהתליה להיתר קרובה כמו התליה לאיסור דבזה לא חיישינן שיתלו באיסור. ועל כן חלב שקדים כיון שגם במקומות שנהגו לשתותו מ"מ בודאי אינו שכיח ומצוי כמו חלב בהמה [וכדמוכח גם מדברי הרש"ל שהביא הש"ך סק"ו שנהגו לאכול בפורים תרנגולת בחלב שקדים, אבל לא היה זה מאכל של יום יום] שייך בו מראית עין ואסור לשתותו עם בשר, דהרואה "סתם חלב" תולה שהוא חלב בהמה ולא חלב שקדים. אמנם במקומו של ר' יוסי הגלילי לא היה מקום לחשוש למראית עין באכילת עוף בחלב, כיון דבשר

עוף היה שכיח כמו בשר בקר, והתליה להיתר שונה לתליה לאיסור. ומה שלדידן חיישינן למראית עין בבישול עוף בחלב הגם שהתליה בהיתר שונה לתליה באיסור, צ"ל דבכדי שלא יהיה מראית עין לא די במה שהתליה בהיתר ובאיסור שווין, אלא בעינן שתהא רגילות להיתר, דכשאין רגילות להיתר (הגם שלאיסור ג"כ אין רגילות) יתכן שהרואה יעלה על דעתו רק את צד האיסור. וכיון שאין רגילות כלל לבשל עוף בחלב חיישינן שהרואה יתלה באיסור ולא בהיתר.

וכ"כ בשו"ת חשב האפוד ח"א סי' כ' להתיר אכילת בשר עם מרגרינה, דמרגרינה שכיחה היום כמו חמאה, ולא דמי לחלב שקדים שהקפידו עליו חכמים, דסתמא דמילתא חלב אינו עשוי משקדים. ולפ"ז נראה דיש להתיר אכילת נקניק פרווה עם גבינה כיון שנקניק פרווה שכיח כיום כמו נקניק בשרי. אמנם נראה דכל זה בכגון מרגרינה או נקניק פרווה ששכיח כמו בשרי, אבל חלב פרווה כיון דאינו שכיח כמו חלב חלבי שייך בו מראית עין דומיא דחלב שקדים ועל כן אין לשתותו עם בשר. אמנם אם אינו שותהו עם בשר [ועכ"פ אם שותהו בסוף הסעודה לאחר שגמר לאכול את הבשר וסלקוהו מהשולחן, עיין בדי השולחן סקמ"ב] כתב הכנה"ג (הו"ד בקוצר ביד אפרים) דאין בזה משום מ"ע.

סימן לז

העמדת שומר להעלאת בשר וחלב על השולחן

פ"ח ס"א:
"אפילו בשר חיה ועוף אסור להעלותו על שלחן שאוכל עליו גבינה שלא יבא לאכלם יחד".

א. כ' דעק"א כאן בשם גן המלך דלא מהני שיעמיד אצלו שומר שישגיח עליו. ובגן המלך (נדפס בס"ס גינת ורדים תאו"ח) אות ע"א כתב דשמנים ופתילות שאסרו חז"ל לנר שבת, אין היתר להניח שומר לבל יבוא בהם לידי כשלון. ול"ד לחשש דשמא יטה, דשם אינו אלא חששא בעלמא שמא יכהה אור הנר ויבוא לידי תקלה, משא"כ כשאין צהלת אור כלל צריך שתהא שמירה תדירית שלא תזוז עינו ומחשבתו כלל, והא לא אפשר. ומטעם זה לא מהני להניח שומר כשיש בשר וגבינה על שולחן אחד כיון ששמירה זאת צריכה להיות תדירית בלי הפסק, והא לא אפשר, עכת"ד. הרי דסברת גן המלך היא דשומר מהני רק לחשש מקרי ולא כשצריכים שמירה תדירית, והנה דברי גן המלך הובאו בכה"ח סק"ב ובדרכ"ת סק"ו בלא חולק, אמנם לכאורה יש חולקים ע"ז וכפי שיבואר.

ב. כתב הט"ז או"ח תרע"ג סק"ד דלא יתכן שיש מי שמתיר ללמוד בקבע ליד נר חנוכה, דא"כ איך התירו בשבת חנוכה להדליק בשמנים שאין נמשכים אחר הפתילה, ניחוש שמא יטה בזמן הלימוד.

ס י מ ן ח

כתבתי.

ב"ה. חלי אביב. י"ב תשרי תש"ל. "עמודי עשן". לפ"ק.

הרצעה לשלוחת חלב אחר מאלי בשר בסעודה אחת.

מראות העין על התיירים המתגוררים בלון שיתשבו שתחרה אמיתי, אלא הוא חלב צמחוני בלבד. הזאם אין בו כל תערובת של חלב אחר ארוחה בשרית. כמס חלב פיגשתי שאין בו לאכרים אדות מה שנהגו בעת הלב מלון להגיש לאורחים המאלבי מאת הרב"ג ב. פ. מכריע ראש מחלקת הכשרות מאן.

ב"ה. חלי אביב. י"ב תשרי תש"ל. "עמודי עשן". לפ"ק.

ס י מ ן ח

כתבתי.

כלל, ויאכל בשר אחר בבינה ע"י בע"ב, וקבינה-והרחת הלה. והגלעיר אחר בבינה אבל לפי שהשב שבר בכל מקום אסור לאכול בשר אחר בבינה. ואם לא עבר עליה שעה חדשים ממתין שעה אחת, שאם עבר עליה שעה חדשים ויותר שתין שש שעות, ואם לא עבר עליה שעה חדשים ממתין שעה אחת לכל חודש אחר, שאם לא עבר עליה חודש אחד, מדבריהם שאר אחרונים מכה שלא הוחמיר אלא בבינה ולא בהם בחלב לחוש לדי הזהר בין בבינה בין בחלב: ואפי' בבשר עוף ע"כ אבל שמחמיר שעה אחת גם שיהיה בסעודה אחרת, ורבים מגדולי ישראל ג' שעות. ע"כ. ועי"ע בשו"ת קול גדול (סי' סד) שכתב שכמו להחמיר אחר בבינה. יש (סי' פט ס"ק יג) שכ' רבים נהגו להחמיר בבינה. ע"כ. ומאחר שיש לנו עדות שלא נהגו כן בלים בין בבינה חדשה בין בבינה ישנה. ע"כ. ומאחר שיש לנו עדות שלא נהגו כן בלים בין בבינה חדשה בין ישנה. אבל. החבורות, העיר, שאין מהתם בעה"ק ירושלים מאם שני חדשים ממתין שתי שעות, וכן ע"ז הדרה. הרמ"א מני [ומצ"ל], אבל. החבורות, העיר, שאין בפת החדשה בין ישנה. ע"כ. ומאחר שיש לנו עדות שלא נהגו כן בלים בין בבינה ח

אמר אם אינו שמחם לגבי יסוד אלא שיגיעם הקום שאמר לא יגורה אמר הר בל ואמר יגורה הר ואמר
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה
אמר אם אינו שמחם הקום שאמר אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה אמר אם אינו נראה שמחם לא יגורה

אלא מדרבנן, בחלב אשה לא גזרינן משום מראית העין. ואפי' את"ל שגם לאכילה אסר הרשב"א, הני מילי כשאוכלם זה עם זה אבל זה אחר זה מותר, ואפי' את"ל שגם בזא"ז אסור, דוקא כששניהם מונחים לפנינו אבל כשאין שניהם לפנינו מותר לאוכלם זה אחר זה. ולפי זה אתי שפיר מנהג קושטא שמביאים אותם זה אחר זה. אבל אם מביאים אותם קודם סילוק תבשילי הבשר יש מקום לפקפק ע"ז משום מראית העין. ולפמ"ש הרמ"א לחלק בין בשר עוף בחלב שקדים לבשר בהמה בחלב שקדים, א"ש מנהג קושטא דהכא הוי בשר עוף, ולדברי מהרש"ל שאוסר צ"ל שיש לחלק בין אוכלם בבת אחת לאוכלם בזה אחר זה. עכת"ד. והנה מ"ש בתחלה לחלק בין בישול לאכילה, מבואר בתשו' הרשב"א ח"ג (סי' רנז) שאין חילוק בזה שבין בבישול ובין באכילה אסור משום מראית העין. ולכן העיקר שיש לחלק בין כשאוכלם בבת אחת לאוכלם זה אחר זה. וה"ט מפני שאין האיסור ניכר כששותה חלב שקדים או חלב צמחוני בפני עצמו לאחר שסיים אכילת הבשר. וכיו"ב כתב הגאון מהרא"ל בלחובר בספרו ערוגות הבושם בתשו' (סי' יג דף קסז ע"ב), דה"ט דלא אסרינן לשתות יין מבושל שנגע בו עכו"ם, משום מראית העין, שי"ל דע"כ לא אסרו חז"ל משום מראית העין אלא כשהאיסור ניכר בגוף הדבר, כגון בשר בחלב אשה, וכן דם דגים שאין בו קשקשים, שהאיסור ניכר לכל, אבל יין מבושל שאין מגע העכו"ם ניכר בו בשעת שתייתו לא שייך לאסור בזה משום מראית העין, ואע"פ שיש מי שרואה שהעכו"ם נוגע ביין, מ"מ לא נאסר בשתיה משום מראית העין, הואיל ואין הדבר מפורסם כל כך כיון שאין ניכר האיסור בגוף הדבר. ודמי לטרפות דבן פקועה שאע"פ שיש מי שרואה נקב הדקין וכיו"ב הואיל ואין הדבר מפורסם כל כך לא אסרו משום מראית העין. (ע' ביו"ד סי' יג ס"ב ובאחרונים שם). וה"ה יין מבושל שנגע בו עכו"ם כיון דלא מפרסמא מילתא משרא שרי כיון שאין האיסור ניכר בגוף היין. וכיו"ב כתבו התוס' חולין (קטו.) ד"ה חורש, אהא דילפינן איסור אכילת בשר בחלב מדכתיב לא תאכל כל תועבה כל שתיעבתי לך הרי הוא בבל תאכל, וקשה דלמה לא יחשב בישול של שבת תועבה כמו בישול של בשר בחלב, ונראה דה"ט משום דבב"ח הבישול ניכר אבל במעשה שבת אין הדבר ניכר שנעשה בשבת. ע"ש. וה"ה לגבי מראית העין שי"ל כן. עכת"ד. (וע' בשו"ת לבושי מרדכי מה"ת חיו"ד סי' נח, ומהדו' בתרא סי' עו, שתירץ דיין מבושל לא שכיח ולא גזרו בו משום מראית העין. וע' בס' המכתם (ביצה ט) ובהערת המו"ל שם.) וה"נ הכא ששתיית חלב שקדים או חלב צמחוני נעשית אחר אכילת הבשר, ואין האיסור ניכר בגוף השתיה, לא חיישינן בהא למראית העין. וגדולה מזו ראיתי להערך השלחן (סי' פז ס"ק יד) שכ' להוכיח מתשו' הרשב"א שאפי' הבשר עודנו בין שיניו מותר לשתות עמו חלב שקדים, וכמו דם שבין השינים מוצצו. ע"ש. ומכ"ש כששותה חלב שקדים אחר אכילת הבשר לגמרי. והגם שיש מקום לדון בדברי הערך השלחן, שי"ל דלא דמי לדם שבין השינים שאף הרואהו אומר כאן נמצא וכאן היה, ולא יחלה בדם בהמה, משא"כ לגבי בשר שבין שיניו אם ישתה חלב שקדים יחשדנו ששותה חלב בהמה שאסור. כדכתיב הבשר עודנו בין שיניהם (חולין קה.). ולפרש"י בכתובות (ס.) דה"ט דדם שבין השינים מוצצו, דהא ליכא דחזי ליה, ניחא, אבל למאי דקי"ל כ"מ שאסרו חכמים משום מה"ע אפי' בחדרי חדרים אסור לא א"ש. ובמנחת יעקב (כלל סב ס"ק כה) כ' דרש"י ס"ל דלא קי"ל כרב דאמר כל מקום שאסרו חכמים משום מה"ע אפי' בחדרי חדרים אסור. ע"ש. (וע"ע בס' נוה שלום בחידושי פוסקים סי' יט). ועמש"כ לעיל אות ג. והן עתה ראיתי להפמ"ג בשפתי דעת (סי' סו ס"ק טו) שיצא לדון בדבר חדש, שאפי' לפמ"ש התוס' (כתובות ס.) דהא דאסרו אפי' בחדרי חדרים ה"מ באיסור דאורייתא אבל בדרבנן לא חיישי' בחדרי חדרים משום מה"ע, מ"מ מסתברא דבאיסורי אכילה לא שייך זה שכבר הוא חתיכה דאיסורא אף בדרבנן, ולכן אפי' בחדרי חדרים אסור. ע"כ. והובא במחב"ר (שם ס"ק טן) ובנוה שלום חידושי פוסקים (ס"ס יט). וע"ש. ומדברי הרמ"א והב"ח ושאר אחרו' מוכח להפך שגם במידי דאכילה אין לגזור בדרבנן משום מה"ע ובפרט בחדרי חדרים. ושו"ר שכבר תפס עליו בזה השד"ח (מע' מ כלל פ בתחלתו ד"ה ומן האמור). ע"ש. ואכמ"ל.

ה) ויש להוסיף סניף להתיר ע"פ מ"ש הרא"ש (פ"ט דנדה סי' ז) דהא דתנן השיריים והכלך אין בהם משום כלאים אבל אסורים משום מראית העין, דדמו לצמר או לפשתן, מ"מ האידנא מצויים בגדי משי בינינו והכל מכיריו בהן ואין לחוש למראית העין, ומותר לתפור משי בבגד צמר. ע"ש. וכ"פ הטוש"ע (סי' רצח). וה"נ מאחר שנתפשט הדבר והכל יודעים שמצוי חלב צמחוני לא חיישינן למראית העין, ולא דמי לחלב אשה דלא שכיח. וכבר כ' הגאון תפארת ישראל (בכלכלת שבת אות לד) שאין לחוש למראית העין אלא כשיש קצת הוכחה לאיסור יותר מלהיתר. עש"ב. ובזה ניחא שפיר מה שנתפשט המנהג להשתמש בפסח בקמח מצה אפויה לטיגון ולבישול ולא חששו למראית העין שיחשבו שהוא קמח חטה. וכבר ידוע מ"ש הכנה"ג א"ח (סי' תסא)), שפעם אחת לקחה אשת חבר מצה וטחנה אותה לקמח והטיחה בה את הדגים לטגנם, ושכנתה אשת ע"ה חשבה שהוא קמח ממש, והלכה וטיגנה עם קמח, וכאשר נשמעו הדברים לחכמי העיר גזרו שלא יעשו עוד כן מפני מראית העין. ע"ש. והפרי חדש שם חלק עליו שאין לנו לגזור גזרות מדעתינו. והברכי יוסף (סי' תסג אות ב) סייע את הכנה"ג מדברי הראב"ן שחשש בזה למה"ע. ובשיורי ברכה הוסיף שכן מצא להגאון ר' מרדכי ממודינא שאסר בזה. וכן הסכים מהר"י עייאש בשו"ת בית יהודה (דק"ח ע"ד). ע"ש. וע"ע בספר חכמה ומוסר (דרך חקיך אות סט). ע"ש. והאידנא פשט המנהג להתיר בזה, ופוק חזי מאי עמא דבר, וה"ט מפני שנתפרסם הדבר מאד, ומוכרים בחנויות קמח ממצה אפויה לשם כך, והכל יודעים שאינו קמח ממש, ומש"ה משרא שרי. (וע' בס' טהרת המים בשיורי הטרה מערכת פ אות לו. ודו"ק.) וכן ראיתי עוד כיו"ב להגר"י גוטליב בשו"ת יגל יעקב (חיו"ד סי' כג) שנשאל, בדבר המנהג שנהגו להשתמש בקוקוס טחון הדומה לחמאה, ומשתמשים בו גם בתבשילי בשר, ואמאי לא ניחוש משום מראית העין, וכמו בחלב שקדים שצריך להניח שקדים. והשיב שמכיון שנתפשט מאכל זה במדינתינו והכל יודעים ממנו לא גזרינן משום מראית העין, וכמ"ש הש"ך (ר"ס רצח) דבמידי דשכיח לא חיישינן למראית העין וכו', ולכן אף בבשר בהמה יש להתיר. אלא שבמסקנא לא רצה להתיר אלא ליחיד בביתו, אבל לאכול בפרהסיא וברבים לחם שנמרח בקוקוס עם בשר אין להתיר אא"כ יעשה היכר לזה, יען כי רבו המתפרצים בעוה"ר האוכלים בשר עם חמאה. ע"ש. ומיהו בנ"ד דמיירי בזה אחר זה יש להתיר אף בפרהסיא, וכמש"כ לעיל. וע' בשו"ת מהרי"ט (חיו"ד סי' יח) שכ', שאף שאסור לאפות פת עם שומן אליה, ואפי' בדיעבד אסור גזרה שמא יאכלנה בחלב (פסחים ל.), מ"מ גלוסקאות שיש בהם שומן אליה עם מיני מתיקה אין לחוש בהם כלל, הואיל ואין דרך לאוכלם עם גבינה יחדיו. ואין לחוש לשמא יאכל אחריהם גבינה, שלא אסרו אלא כשאוכלם זה עם זה, ולא כשאוכלם זה אחר זה. והובא להלכה בפרי חדש (סי' צז סק"ט) ובשאר אחרונים שם. וה"ה בנ"ד. וי"ל. וע"ע בפמ"ג (מש"ז סי' פח סק"ב) שכ', שאע"פ שאסרו חז"ל להעלות בשר עוף עם גבינה על השלחן, מ"מ מי שאכל בשר שצריך לשהות שש שעות למאכלי חלב, מותר לו להסב על שלחן שאוכלים שם גבינה (ולאכול שם פירות וכדומה), ואין לחוש פן יושיטו לו גבינה, דכולי האי לא גזרו בזה אחר זה. וכן הסכים מרן החיד"א בשיורי ברכה (שם סק"ח), ודחה דברי הרב בית יעקב (סי' יב) שהחמיר בזה. ע"ש. וכן בתשובה מאהבה ח"ג (סי' שלא) תמה בזה על הבית יעקב שהחמיר בזה שאין להוסיף חומרות חדשות, שא"כ בא ונאמר שהאוכל בשר לא יתעסק במאכלי חלב בתוך שש שעות שמא יאכל מהם זכו'. ע"ש. וכ"כ בכנפי יונה ושערי דעה וזבחי צדק שם. הא קמן שאע"פ שגזרו בהעלאה גם בבשר עוף וחלב אטו בשר בהמה, מ"מ בזא"ז לא גזרו אף בבשר בהמה. וה"נ לענין מראית העין לא גזרינן בזא"ז. ואע"פ שיש לחלק, מ"מ כבר תמכנו יסודותינו בטוב טעם ודעת בעזה"י ע"ד הפוסקים הנ"ל שכל שאין האיסור ניכר בעת

אכילתו או שתייתו לא חיישינן משום מראית העין. וכמ"ש הכנה"ג וערוגות הבושם הנ"ל. וע"ע במחזיק ברכה (סי' פז סק"ו), שאם יש היכר מצד הקערות והצלחות שמגישים בהם חלב שקדים, אחר מאכלי הבשר, ומעלין אותם עם מגדנות ופירות, מותר, הואיל והדבר ניכר מצד מקומו ושעתו שהוא חלב שקדים, יותר מהנחת שקדים עמו. ע"ש. וה"ה בנ"ד. מסקנא דדינא שהמנהג הזה בדין יסודו, ואין להחמיר עליהם להצריכם שיתנו שקדים עם החלב הצמחוני הזה. והנח להם לישראל. הנלע"ד כתבתי. והיעב"א.

עובדיה יוסף

סימן ט

ב"ה. קהיר. ומצור „דבש אשביעך". תש"ט לפ"ק.

נשאלתי לפי מה שנפסק ביורה דעה (סימן קטז ס"ב), שצריך ליזהר שלא לאכול בשר ודגים ביחד מפני שקשה לצרעת, היאך הדין נותן בשני בני אדם המכירים זה את זה שאוכלים זה בשר וזה דגים, על שלחן אחד, האם צריכים לעשות הפסק ביניהם להיכר, כדי שלא יקח אחד מהם מחבירו ויבא לידי סכנה, כדקי"ל (בסי' פח), ששני בני אדם המכירים זה את זה אסור להם לאכול על שלחן אחד ומפה אחת זה בשר וזה גבינה, גזרה שמא יבא אחד מהם לאכול מהם ביחד, ורק אם עשו איזה היכר כגון שכל אחד אוכל על מפה שלו או שנתנו ביניהם פת להיכר ואינם אוכלים ממנו מותר. או שמא יש להתיר בבשר ודגים בכל אופן.

תשובה הנה ראיתי בס' שם חדש ח"ב (סי' קמט דמ"ח ע"ב) שנסתפק בדין זה, וכתב: שאולי דוקא בדבר שאיסורו מן התורה, (כגון בשר וחלב שעיקר האיסור מה"ת גזרה שמא יעלה באילפס ראשון, כדאיתא בחולין קד:), הצריכו לעשות היכר, אבל כאן שאין בו איסור תורה אין צריך היכר, אי נמי יש לומר לאידך גיסא שאפילו היכר לא מהני, כיון דחמירא סכנתא מאיסורא, וכמ"ש הרמ"א בהגה (סי' קטז ס"ה) שיש ליזהר מכל הדברים המביאים לידי סכנה דחמירא סכנתא מאיסורא. אלא דלפמ"ש הכנה"ג (סי' קטז הגב"י אות יט) שאע"פ שאסור לצלות בשר ודגים בתנור אחד משום ריחא (כמ"ש הרמ"א סי' קטז ס"ב), מ"מ פת הנאפית עם בשר בתנור אחד, אע"פ שאסור לאוכלו בכותח, (כמ"ש בש"ע סי' צז ס"ג), מותר לאוכלו עם דגים. ע"כ. אלמא דקיל טפי בשר ודגים מבשר וחלב, ולא אמרינן בזה חמירא סכנתא מאיסורא, ומכאן יש ללמוד לג"ד שא"צ היכר בין בשר לדגים. ויש טעם להקל בנ"ד, דשאני בשר וחלב שהאוכל בשר אסור לו לאכול גבינה מיד אפי' ע"י קנוח והדחת הפה וגט"י, ויש לגזור שמא יאכל גבינה אחר בשר, אבל בשר ודגים כיון דאיכא תקנתא לאוכלם מיד בזא"ז ע"י קנוח והדחה לא גזרינן שמא יאכלם ביחד בלי קינוח והדחה, ולכן מותר אפי' לכתחלה בלא הפסק להיכר. כנלע"ד כעת. אלא שלא מצאתי גילוי לזה בפוסקים. וצריך תלמוד. עכת"ד. והנה מה שצידד תחלה דשמא יש להקל בנ"ד כיון שאין בו איסור תורה, לכאורה יש להעיר ע"ז לפמ"ש בשו"ת בית יהודה (חיו"ד סי' כה) דבתערובת בשר ודגים בתבשיל ונשפך ואין ידוע אם יש ששים, ספקא דאורייתא לחומרא, כדין תערובת מין בשאינו מינו ונשפך דקי"ל כמ"ד טעם כעיקר דאורייתא וסד"א לחומרא (כמ"ש בש"ע סי' צח ס"ב). ע"ש. וכ"כ הפמ"ג (בשפתי דעת סי' צז סק"ג), שאם צלו בשר ודגים בתנור אחד, וראינו שזב שומן מהבשר, אוסרים הדגים מספק, דשמא זב השומן תחת הדגים, וספקא דאורייתא לחומרא. ע"ש. הא קמן דס"ל דהכא נמי איכא איסורא דאורייתא. וכ"כ בפשיטות בשו"ת אבני צדק (חיו"ד סי' מט). ע"ש. וא"כ ה"נ איכא למיחש שמא יאכלם יחד, שהרי עיקר הגזרה בהעלאת בשר וחלב על שלחן אחד שמא יבא לאכול מהם ביחד וה"נ יש לגזור בבשר ודגים. אולם בשו"ת יביע אומר ח"א (חיו"ד סי' ח אות ו) הסכמתי שאיסור אכילת בשר ודגים אינו אלא מדרבנן, ודלא כמהר"י עייאש הנ"ל, וע"ע בהערה שם. ומ"ש עוד הרב שם חדש להביא ראיה מהכנה"ג, שבשר ודגים קיל טפי מבשר וחלב, שפת שאפאו עם הצלי אסור לאוכלו בכותח, ומותר לאוכלו עם דגים, ולמד מזה דלא אמרי' בהא חמירא סכנתא מאיסורא, וא"צ הפסק להיכר בין בשר לדגים, הנה בש"ע א"ח (סי' קעג ס"ב) איתא, שנט"י בין בשר לדגים חובה משום דקשה לדבר אחר וחמירא סכנתא מאיסורא. (ומקורו מהרא"ש הובא בטור שם), הא קמן שדבר זה נאמר על אכילת בשר ודגים גופא. ומהה"א דהכנה"ג אין ראיה כלל, דשאני התם דקים להו לרבנן דבריחא דפת ליכא סכנתא. ולא עדיף ממה שהתירו הפוסקים לבשל דגים בכלים של בשר בני יומן, שאין פליטת כלים אוסרת מבשר לדגים או להיפך, כמ"ש באיסור והיתר כלל ט"ל דין כו. וכ"כ מהרש"ל (בפרק כל הבשר סי' ט). וכ"פ כל האחרונים: וכן ראיתי להכנה"ג שם בשם האיסור והיתר (כלל ט"ל אות כח), שלמד דין פת שאפאו עם הצלי שמותר לאוכלו עם דגים מדין פליטת כלים שאינה אוסרת מבשר לדגים או להיפך. ע"ש. וא"כ למדנו דריחא לאו מילתא הוא בכה"ג. אבל אכילת בשר ודגים ממש שיש בה סכנה אה"נ שיש לגזור בהעלאתם כדין בשר וגבינה. ומה שסיים הרב שם חדש לחלק בין בשר וחלב לבשר ודגים, דהתם אסור לאכול גבינה אחר בשר מיד אפי' ע"י קנוח והדחה, משא"כ בשר ודגים, הנה לפמ"ש הפוסקים שאיסור העלאה הוא משום שמא יבא לאוכלם ביחד, אין לחלק בין זל"ז. ויותר היה לו לתת טעם דבסכנה דחמירא מזהר זהיר ולא יבא לקחת מחבירו, כי שומר נפשו ירחק מהם. ומכיון דלא שכיח שיאכל בשר ודגים ביחד, לא גזרו העלאה אטו אכילה. וכן מצאתי בשו"ת נודע ביהודה קמא (חאה"ע סי' יג) בד"ה גם מה שכתב, שכ' וז"ל: ומ"ש שלא מצאנו שבמקום חשש סכנה גזרו הא אטו הא, דבריו תמוהים, דהא ודאי דחמירא סכנתא מאיסורא, ומ"ש שלא גזרו העלאה בבשר ודגים אטו אכילה, שאני התם דהסכנה היא לאוכל עצמו, ומתוך דחמירא סכנתא מאיסורא יזהר בעצמו שלא יאכל, משא"כ הכא (במעוברת חבירו) שהחשש סכנה לולד. עכת"ד. והוא תנא דמסייע לן דבבשר ודגים לא גזרו העלאה אטו אכילה, שאין חשש פן ישלח ידו ויאכל מהמין האחר, כיון דחמירא ליה סכנתא מאיסורא. ובפרט לדעת הפוסקים דס"ל שסכנת אכילת בשר ודגים ביחד הוא סכנה טבעית ולא סכנה סגולית, וכמש"כ בשו"ת יביע אומר ח"א (חיו"ד סי' ט אות י). ע"ש. וכיו"ב כ' הישועות יעקב אה"ע (בפי' הארוך ר"ס י') דבסכנה לא חיישינן שמא יביא עצמו לידי סכנה. ע"ש. ודון מינה ואוקי באתרין.

ב) **וראיתי** להרב פתח הדביר א"ח (סי' קעג) שסמך סמיכה בכל כחו על ראיות הרב שם חדש הנ"ל להתיר העלאה בבשר ודגים על שלחן אחד, וכתב, שמה שלא כתבוהו הפוסקים הוא לרוב פשיטותו. ובסוף דבריו ציין למ"ש הרב שם חדש עצמו לעיל (דל"א ע"ג) שאף שבאיסורים קי"ל שאסור להשהותן בביתו דחיישינן לתקלה, במידי דסכנה לא חיישינן לתקלה. עכת"ד. ולא זכר שר מכל הנ"ל. וכבר כתבנו שאין ראיות הרב שם חדש מכריעות להתיר. ומ"ש הפתח"ד שהפוסקים השמיטו ד"ז לרוב פשיטותו, נעלם מעינו הבדולת שהגאון ר' יהודה אשכנזי בס' קהל יהודה (סי' פת דף ה' ע"א) כ' וז"ל: והוא הדין נמי דאסור להעלות דגים על שלחן שיש עליו בשר, דחמירא סכנתא מאיסורא, כמ"ש הטור א"ח (סי' קעג) בשם הרא"ש לענין נט"י בין בשר לדגים. ומיהו יש לדחות. ודו"ק. ע"כ. נמצא דלאו מילתא פסיקתא היא. ואפשר שנתכוון בסו"ד לדחות ראיתו ע"פ מש"כ לעיל דאדרבה מידי דסכנה חמירא להו לאינשי טפי ולא חיישינן שמא ישכח ויאכל. ושו"ר להגאון ר' דוד די בוטון בס' יד דוד (סי' פח הגה"ט אות ח) שהביא דברי הרב קהל יהודה הנ"ל, והעיר ממתני' ר"פ כל הבשר, ואסור להעלות עם הגבינה על השלחן חוץ מבשר דגים. וחגבים. ובתוס' שם האי חוץ לא אצטריך דהא אפי' בבישול ובאכילה מותרים, וע"ע בהר"ן שם. ובס' עצי לבונה (סי' פח) פירש עפ"ד הב"י (סי' פז) שאסור לאכול דגים בחלב משום סכנה, וקמ"ל דליכא בהו איסור העלאה. וע' קול הרמ"ז. ולדידי לזה כיונו להתיר העלאה דלא חשו לטעם סכנה. עכת"ד. ואין זה מוכרח. דאכתי ליכא סכנה לאוכלם בחלב, ואעיקרא מתני' באיסור בב"ח מיירי, ובסכנה לא מיירי. וכהה"א דחולין (צה:) דגים שעלו בקערה מותר לאוכלן בכותח. ובשו"ת בית דוד (חיו"ד סי' לג) כ'

וכן פשתן וקנבוס. שנתערבו והרוב מן הקנבוס מומר להנאת למר ולערב עמהם: [ב השירים והכלך. מינים של משי הן. והכלך גדל בארצי הים ומצניעו לחבגים הזהב והוא רך ביותר ודומה לצמר אסורים. דלמי לאחלופי בצמר ופשתים. ומפני שלא היו מצוין ביניהם לא היו מכירים בהם ואמר לאחלופי הלכך אסורים מפני מראית העין. אבל המידנא שהמשי מצוי ביניהם והכל יודעים ומכירים בו אין אסור שום מין של משי בצמר או בפשתים. וכן הקנבוס שרי בין בצמר בין בפשתים שהכל מכירים בו:]

מֻחֲצָה לְמֻחֲצָה, אָסוּר. וְכֵן הַפִּשְׁתָּן °וְהַקַּנְבּוֹס° שֶׁטָּרְפָן זֶה בָּזֶה: [ב הַשִּׁירַיִם° וְהַכִּלְכָּל°, אֵין בָּהֶם מִשּׁוּם כִּלְאַיִם, אֲבָל אֲסוּרִים מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן°.]

הפשתן והקנבוס שטרפן זה עם זה. דרוב קנבוס מבטל למיעוטו פשתן ש"מ שהיו מכירין בקנבוס. ואולי דכלפי שכתב הרמ"ם ז"ל סוף פ"ט דנדה הבילו בטור יורה דעה סי' רל"ח שאסר לקנבוס עם פשתן בחשבון לפי שלא הוה מצוי וכו'. כתב הר"ב דהמידנא ר"ל בימיו מצוי והכל מכירים בו ושרי והרי הר"ב ז"ל היה שנת ר"ן וזה זמן הרבה אחר הרמ"ם ז"ל שמתה שכתב הרמ"ם בענין שנת השמטה בפ"ק דע"ז מבואר שעשה מיבורו בשנת ע"ג:

פירוש המשניות להרמב"ם

קנבוס. נקרא אלקנבוס בערבי וכשיגדל בארץ יצאו ממנו חוטים ידמו לפשתים והבגדים הארוגים ממנה נמצאים לרוב: ופירוש טרפן כתשן זה עם זה: ב שירים וכלך. מיני משי הם וידמו כאילו הם צמר ופשתים מפני שאחד מהמינים ההם

מלאכת שלמה

ומלגמת ומצנט שיש בו כלאים של צ"פ. והני בהדיוטים. ומשן ומפוד ומעיל דכהן גדול של כלאים של צ"פ היו: ב השירים והכלך וכו'. בגמ' ר"פ במה מדליקין מייתי ברי' דמתיא השירים והכלך והסריקין מייתין בגליון ומפ' בגמ' במסקנא כפי מה שהגיה רש"ל ז"ל מג"א דתמני' פרושי קא מפ' מאי שיריים כלך: בפי' ר"ע ז"ל. ומפני שלא היו מצוין ביניהם לא היו מכירין

יכין — תפארת ישראל — בועז

ר"ל בשם ב' ד"ה בגד וכ"כ פסקי תוס' סוף ממורה): ד המלף פלאכם בלאת: ז מזלינן בתר רובא (ב): ח משי שדומה לפשתן בלי משי שדומה לצמר: י עם צמו"פ: יא היינו שיריים עם צמר וכלך עם פשתן. מו אפשר דגם שיריים עם כלך נמי אסור. אבל שיריים עם פשתן. כלך עם צמר. הרי ליכא למיחש מידי. ורב"א פי' דשיריים הוא מין שדומה לפשתן. וכלך הוא מין דומה לצמר ואסור משום מראית עין לאפרש יחד וכן משמע מהרמב"ם נ"פ"י דכלאים) ולדידן שמשי מצוי מומרים נ"ד לנ"ק. ואילה"ק מאלב של נלילוסתם יינס. דלף דבזה"ז אתבטל הטעם דבשבילו נאסרו. ואפילו

ממיכות. ובכה"ג לא ק' אכלאים. דהומרו מעיקרא כ"א בפ"ע. והווים האיסור מכח התערובות. משא"כ בב"מ בגוונא דלעיל. עכלה"ט. ומה שהקשה רבינו בשם מהו' שמואל טאסטו ז"ל בנתבטל צמר בצמר גמלים דמומר לערבו בפשתן. מ"ש מפת שאפה עם גלי שכתב הר"ן בשם הרי"ף נדרים דף נ"ב דלא בטיל. דמדיש תקנה מיד בכה"ג דשיל"מ לא בטל אפי' באינו מינו. וכ"כ ק"ל מי"ד סי' ל"ט ס"ו מלב שנתבטל במיס מומר ליתנו לבשר. ומ"ש מפת שאפאו עם גלי עכל"ה ולפענ"ד מדהקשה הר"ן גופיה בדומה לזה. אסברא דיליה. בחולין דל"ל. דמ"ש פת הנ"ל מדגיס שעלו בקערה. דמומרות בכותח. ומירך דפת הנ"ל שאני.

לתף דריחא לאו מלתא. עכ"פ מדערגא. יסברו דממשות מעורב בו: (ב) ותמוה דהכא. וכ"כ בנגעים (פי"א מ"ב) קאמר לצמר גמלים ולצמר רחלים. והרי אמרינן (חולין קל"ז ב) דבלאון חכמים ל"ל רחלות. ואת"ל דבמכוון נקט הכא לאון רחלים. לאשמועינן דרק בזכרים מיירי. שאמרן קשה ואפשר שיתערבו יפה עם צמר גמלים שג"כ שערותיהן קשין קצת. אבל שער נקיבות. אם גם מעורב. עכ"פ כיון שהוא רק מנכר במקומו. ולא בטל ומה"ע לא נקט הכא דצמר רחלים שנתערב עם שער עזים. מדזה שערן קשה טפי. ואפשר לנקטן. בכה"ג כל דמנכר במקומו לא בטל (מ"ד פי' נ"ע) עכ"פ קשה לי מדמנינן (שבת פ"ה מ"ד) מין הרחלים יולאות חנוטות. ואת"ל דדוקא בשמין נ"מ בין זכרים לנקבות. אזי בלאון חכמים נקרא רחלות. משא"כ המס בפ"ה דשבת. מני בריש רחלות יולאות שחוטות. מדמיירי רק בנקיבות. ובסיפא להכי מני רחלים יולאות חנוטות מדמיירי רק בזכרים שמלוי מולעים ברלשיהן. ליתא דאדרבה בש"ס המס (שבת נ"ד ב) לפי כל האוקימתות אמרינן דמיירי רק בנקיבות. ואפ"ה קרי להו רחלים ולא קרי ליה לחנא למנקט הכי אפילו בלאון מסורס. רחלים יולאות. וא"ל דבל"ז קשה אמאי אסור הרי אית לה לערה מהמולעים וכל לערה שרי בבהמה (בכבא נ"ג ב'). ואמ"ל דשאני הכא דאיכא לחוש דלמא נפל ואתא לאחוי. ליתא. דא"כ פשיטא. אע"כ דמחזקו בחוטם שלא יפול וא"כ אמאי אסור משום טלטול שלא לצורך. הרי לצורך הוא שלא מצטער הבהמה. אע"כ צריך לומר דמיירי שאין לה לער כ"כ. והיינו דקאמר רחלים. דהיינו שחזקים בזכרים אינו רשאי להוליאן בו. אבל בהומלא כתה שיש לה לער עונגא רשאי להוליאו בו:

משנה ראשונה

מת. שקלים והיינו נמי דפי' הר"ב ומ"ד בגד שאבד בו כלאים אסור: ב מפני מראית עין. כתב הר"ב והמידנא שהמשי מצוי מומר. ול"ל

לחומר הוא מתלה ואח"ל שהוא מתלה ס' אי הוי כרוב אז לא. אז כלך לדרך זו ס' אם מתלה כרוב ואח"ל הוי כרוב ס' אם הוא מתלה אז פחות. משום זה שנה המנא דין רוב ודין מתלה. וכה"ג ל"ל ומ"ל פי"א דכלים ומ"ב פי"א דנגעים ומ"ד פ"ד דמקוואות וע"ש פ"א וכן י"ל בכוליה פ"ב דמכשירין (הרי"ע): והקנבוס. רבותא דשמעינן מע"ג דמקוים בשתם לגמרי אפ"ה בטיל אבל נתבלה ברוב כיון דהקנבוס נקרא ג"כ פשתן כדאי' בירושלמי הביאו הר"ש ז"ל (ש"ל). וכ"ז לדעת התוי"ט אבל למ"ש בתוי"ע דלא בעינן כלל מין במינו בזה אי הוה משנתינו נחתא להכי אפילו (מקום דה"א דאפילו טלו קנבוס אסור אינו אסור עמו משום מ"ע שהקנבוס דומה לפשתן ובמשי במ"ב) קמ"ל. ע"כ. ועי' במר"ן שכ' דהעיקר כבר' הירושלמי הקנבוס והפשתן לפי קדר משנתינו דמין הרבה הוא מקדים דומיא דרישא לצמר גמלים ורחלים. ועי' בתוי"ע ולמש"ל אפ"ה בשם הענו"ר דבפ"ב ג' קנבוס במ"ש אין רגיל ע"ש: ב השירים והכלך אין בהם כו'. בגמ' זו גרלית מיומת שבבר אמר אסור משום כלאים אלא לו"פ והני הוא"ל השיריים והכלך אסורים אפי' מ"ע. וא"ל דה"ק כשנתנו על השיריים והכלך לא גזרו משום גזירת כלאים אל אורה וכמו שגזרו בין הקנב"ל בעובד כוכבים משום קייג ומשמרת לתורה אלא משום מ"ע בלבד וא"מ לענין המידנא דליכא טעמא דמ"ע אמילו היה אסור אע"פ שבטל הטעם לצרך מנין אחר להחירו. הקנב"ל בלהאיסור משום מ"ע עכשיו דליכא מ"ע מותר כמ"ש הר"ב (רמ"ן): תוי"ט ד"ה השיריים כו' ואולי דכלפי כו'. יומר נראה פי' לאמתן דאי המידנא אלי לא הו' לאחלות טעם

תפארת יעקב בחנו אות ב **צ"ל רחלות כו'.** הלמיך בזה ולענ"ד נראה דה"פ דלאון חכמים לחוד היינו דאין החכמים מדקדקים לאפוש בלאון המקרא רק כ"א אומר כמו שקיבל מרבו כמו שאנו שמייב אדם לומר בלאון רבו ומש"ה הקפיד שם ר"י שנעשה מלאון המשנה, ובזה קרה מלונתו. ועי' פתה פ"ו ובגרמ"ז שם ומבין. שוב אח"ז מלאתי להמחבר בעצמו שם בחולין שכתב כדברי.

ציונים

וכן הפשתן. מיי' שם ה"מ: ב השיריים. מיי' שם ה"ל עור ושו"ע שם סימן רלח סעיף ג':

שינויי נוסחאות

למחצה במשנ"ג על מחצה. הפשתן והקנבוס בד"ג ו"ב הפשתן והקנבס ובירושלמי הקנבוס והפשתן.

תוספות חדשים

פ"ט ב [בר"ב ד"ה] אבל אסורים כו' מין של משי כו' עב"ל. וכ"פ בס"ע י"ד סימן רל"ח:

חידושי מהרי"ח

בכלל אבל נראה לומר דלא דמי לשאר אסורין שנתערב איסור בהתר רוב אבל כאן נתערב תחלה התר בהתר וברוב ומן התורה נתבטל ברוב שיהא נקרא כלו על שם הרוב ואין כאן גזירת חכמים כיון שכולו התר לכן מותר לערב אח"כ מין השני אפילו לכתחלה ואם לכך כיון הרב סתם מאד כך נראה לי וק"ל:

תוס' רעק"א

א [אות לד] במשנה **והקנבוס.** כתוס' ישנים ביומא פרק בא לו הביא ראיה דאין הכוונה למה שאנו קורין קנבוס דהרי לעיל פ"ב מ"ה מבואר דקנבוס אינו עושה אלא לג' שנים וחזר אינו בקנבוס שלנו:

תוספות אנשי שם

תניא בגד שאבד בו כלאים לא ימכרנו כו' ואי משום כללא דאמרי רבים לשמרו. אבל טעם הבטול בגמר הטרוף הוא משום דאין משום בטול ובטל וכדכתב הר"מ בפ"י מהלכות כלאים וז"ל ואין מוקצין לגימות של גמר המעורבין בהן מפני שאינם מוכי לגמר ע"כ. פי' דמוכים מקיבי ולא בטלי משא"כ גימות (רמ"ן): במשנה **מחצה למחצה אסור.** נראה דקמ"ל דמתלה לאמתלה הוא משום חומרא דמסתפקא ליה אי הוי כרוב אי לא. וא"מ שאם נסתפק אי הוי החוקר מתלה לו פחות ואינו יכול לעמוד עליו דמומר משום ס"ס המתהפך קפק אם